

Sluchové postižení Narušená komunikační schopnost Poruchy chování

SZ6005 Speciální a inkluzivní pedagogika

Mgr. Soňa Papšová

448014@mail.muni.cz

Osnova semináře

- Prezentace seminární práce kolegyň
- Chvilku o PAS
- Sluchové postižení
- Aktivita
- NKS - Narušená komunikační schopnost
- Poruchy chování

Prezentace kolegyň

1. Představte nám žáka, pro kterého jste pomůcku vyrobili
2. Do jakého předmětu/ů jste ji zamýšlely
3. Představte pomůcku a její varianty využití
4. Veřejné zpětná vazba, otázky, nápady na další využití

celé maximálně 10 min

- Anonymní písemná zpětná vazba od kolegů

Ještě na chvílku o PAS

<https://www.youtube.com/watch?v=aPknwW8mPAM>

Porucha autistického spektra = pervazivní (všepronikající) neuro-vývojová porucha charakteristická přetrvávajícími deficity v **sociální komunikaci a sociální interakci** v různých kontextech. Dále jsou typické **omezené a repetitivní vzorce chování, zájmů a aktivit**. Diagnostický a statistický manuál duševních poruch DSM-5 (APA, 2013a)

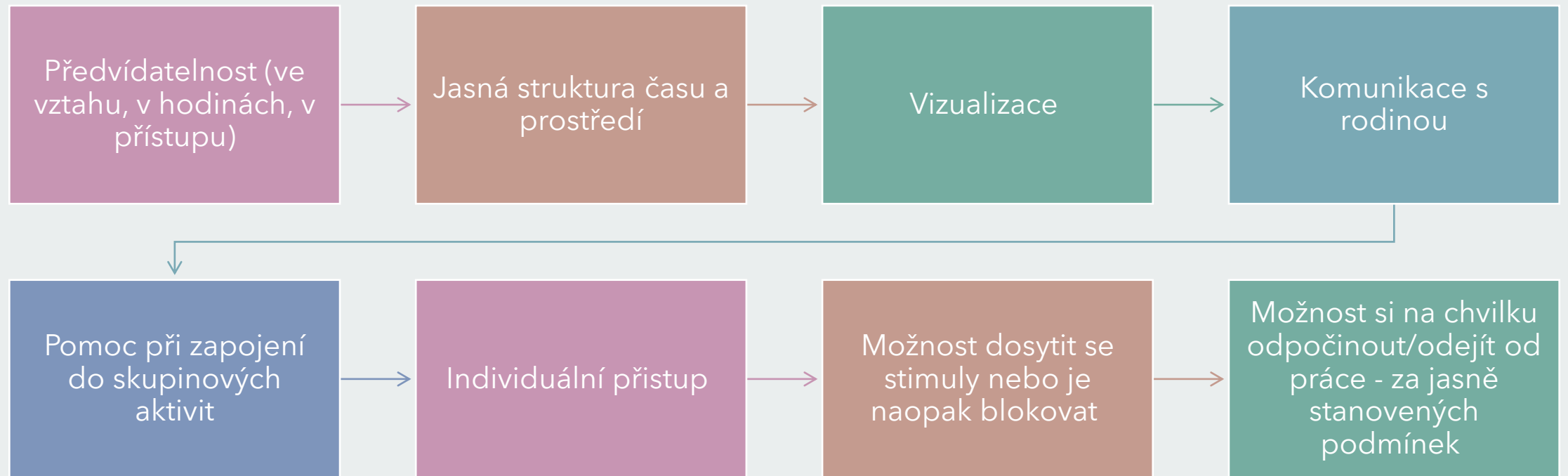
Autistická diáda (triáda)

- Omezení v komunikaci a sociální interakci
- Jiná představitivost (důsledky činů, emoce/myšlenky jiných atd.) - vede k stereotypii a rituálům

Vznik doposud není zcela objasněn,
pravděpodobně multifaktoriální (Hodges, Fealko & Soares, 2020)

- Ve hře je genetika, vlivy prostředí na vyvíjející se mozek, velká zátěž na imunitní systém v raném dětství, odlišná střevní mikroflóra

Co žákovi s PAS pomůže ve výuce

Sluchové postižení

...říká se, že zrakové postižení odděluje od světa a sluchové od lidí ...

- Smyslová vada
- Záleží na:
 - závažnosti (lehká až velmi těžká ztráta sluchu)
 - době vzniku (pre- nebo post-lingválně)
 - Kde je "problém" (převodní vs. percepční)
- Existují alternativní a augmentativní způsoby komunikace (AAK)
 - Přes různé znaky, gesta, obrázky nebo piktogramy
- Znakový jazyk je pro každou zemi jiný
 - Český znakový jazyk je plnohodnotný jazykový systém (i rodným jazykem neslyšících)

Co pomůže žákovi se zhoršeným sluchem? (lehčí ztráty sluchu, žáci se sluchadly nebo implantáty)

https://www.youtube.com/watch?v=RBrnvGKLF_Q

- Když na Vás dobře uvidí - hlavně na Vaši tvář (odezírání)
 - A.K.A. Kdo taky hůř rozuměl lidem s rouškou v čase pandemie?
 - Mluvit přiměřeně nahlas, jasně a zřetelně
- Aby sedel tam, kde bude dobře slyšet Vás i spolužáky (jedno ucho "lepší")
- Mít náhradní baterky do sluchadla/vědět kde je má u sebe
- Neupozorňovat na nedostatky v řeči (často jsou bez sluchové kontroly vlastní řeči, mohou mít různé logopedické vady)
- Závěsy a koberec- zejména u žáků se sluchadly a implantáty (odhluční místnost)
- Dát možnost si třeba na individuální práci sundat naslouchací pomůcku

Co pomůže neslyšícímu žákovi?

Překladatel do Českého znakového jazyka - bilingvální výuka

Má na něj ze zákona nárok

Jestli je neslyšící od narození (pre-lingválně), učit ho ČJ jako cizí jazyk

Abyste se taky naučili alespoň základy znakového jazyka

Neříkat jim "němí" nebo "hluchoněmí"

Podpořit ho v zapojení do kolektivu

Např. mu dát k dispozici tablet/počítač i o přestávkách, aby si mohl alespoň psát se spolužáky

Zajistit komunikaci

Mluvit při konverzaci na žáka, ne na překladatele

K videu pustit i titulky

**Má něco společné
neslyšící žák a žák s
odlišným mateřským
jazykem?**

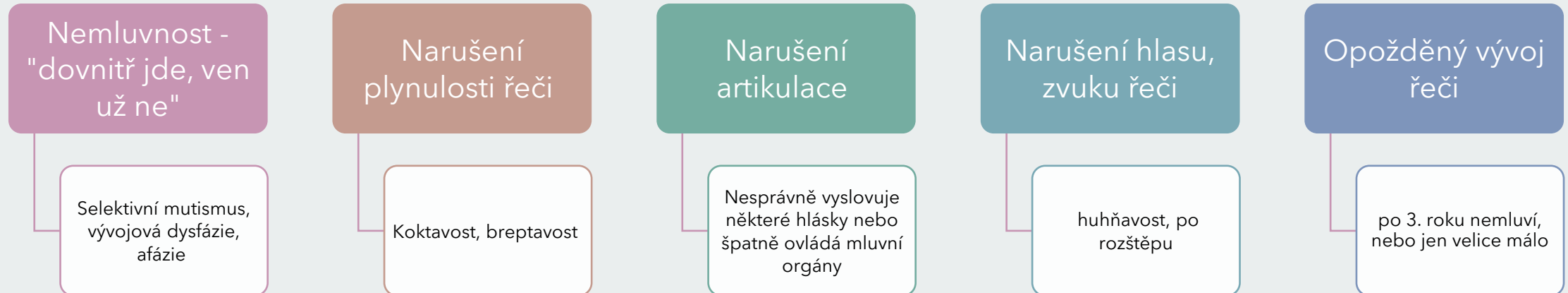
Aktivita

Narušená komunikační schopnost - NKS

Vznik

- Narušením jednoho nebo obou řečových center v mozku nebo mluvních orgánů, případně rozštěpem, genetická zátěž, obtíže při porodu...
- Nepodnětné prostředí -> opožděný vývoj
- Špatný řečový vzor

Mají různé podoby ... nic z toho však není způsobeno snížením intelektu.

Co pomůže žákům s NKS?

DIAGNOSTICKÝ ÚSTAV
PRO MLÁDEŽ, STŘEDISKO
VÝCHOVNÉ PÉČE A
ŠKOLNÍ JÍDELNA,
BRNO, VESLAŘSKÁ 244

**ZÁKAZ
KOUŘENÍ**

Poruchy chování

Jediná porucha, která není vrozená, ale získána z prostředí a výchovy

Jediná porucha, která se řeší segregací (ochrana společnosti)

Má stupně:

1. Dítě v riziku
2. Problémové chování
3. Poruchy chování

Teorie rozbitých oken (Wilson & Kelling, 1982)

- zanedbané prostředí, odpadky, posprejované zdi a rozbitá okna mohou podporovat další protispolečenské jednání a drobnou i vážnější kriminalitu
- Nikdo se o to nestará, všem je to jedno
- Lidé tam mají tendenci ztrácet zábrany, dál prostředí ničit

Co může pomoci?

- zlepšovat prostředí k životu v problémových oblastech: zasklít a umýt okna, uklízet parky, chodníky a průchody, odstraňovat grafitti atd.
- zajistit pravidelný dohled a kontrolu
- podporovat důvěru občanů navzájem i vůči policii;
- posilovat zájem občanů o stav veřejných i opuštěných prostorů.

Žáci s poruchami chování

- V běžných školách - prevence vzniku PCH – koordinuje **metodik prevence**
- Děti v riziku a s problémy v chování můžou kromě školy navštěvovat i preventivně výchovné zařízení (**Středisko výchovné péče, nízkoprahová centra**)
 - Tam probíhá diagnostika, poradenství, práce s rodinou i cílená intervence
- Děti s dg. Poruchy chování můžou mít nařízenou ústavní výchovu nebo uloženou ochrannou výchovu v **Diagnostickém ústavu, Dětském domově se školou nebo ve výchovném ústavu**
- Porucha opozičního vzdoru - častěji chlapci, podobá se těžkému ADHD, ale amoky jsou silné a poměrně těžce zvladatelné

**Jak dostat zápočet
aneb
Jarmark pomůcek a aktivit**

Hodnocení

Z interaktivní osnovy:

Hodnotící kritéria

- Po odborné stránce zhodnotí vyučující semináře; zpětnou vazbu, případné požadavky na opravy obdržíte **do poznámkového bloku.**

Hodnotící kritéria pro vzájemné studentské hodnocení

- kvalita zpracování (1-5 bodů)
- variabilita aktivity / pomůcky (1-5 bodů)
- zaměření pomůcky (1-5 bodů)

Jarmark

- Každá skupina dostane jeden stůl - kde bude vždy alespoň jeden z týmu
- Člen týmu u stolu bude průběžně prezentovat vaši práci, jako byste ji chtěl ostatním nabídnout nebo "prodat"
- Ostatní z týmu budou obcházet stoly a dívat se na pomůcky a aktivity ostatních, **je potřeba je prostřídat!**

Vzájemné hodnocení

- Každý dostane možnost rozdat body spolužákům (3body, 2body, 1bod) - po obhlídnutí všech stanovišť rozdělí body podle toho, která aktivita/pomůcka mu/jí přišla nejlépe propracovaná případně nejlépe použitelná v praxi
 - Nesmíte hlasovat za vlastní projekt
- Kdo nasbírá nejvíc bodů, dostane sladkou odměnu ;)

Zdroje

- Americká psychiatrická společnost. (2013a). *Diagnostický a statistický manuál duševních poruch, páté vydání*. Americká psychiatrická společnost: Arlington, VA.
- Bytešníková, I., Horáková, R., & Klenková, J. (2007). *Logopedie & surdopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido.
- Hodges, H., Fealko, C., & Soares, N. (2020). *Autism spectrum disorder: definition, epidemiology, causes, and clinical evaluation*. *Transl Pediatr*. Retrived from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7082249/>.
- <https://sancedetem.cz/dite-se-sluhovym-postizenim>
- https://www.youtube.com/watch?v=RBrnvGKLF_Q